

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY – CZCHÓW UWAGA – PRZEMOC W RODZINIE

PRZEMOC WOBEC DZIECI

Przemoc wobec dzieci to stosowanie kar cielesnych, zadawanie cierpień psychicznych i inne formy poniżania dziecka. Sprawcami przemocy wobec dzieci często są bliskie mu osoby, także rodzice. Przemoc wobec dzieci może zdarzać się w każdym środowisku bez względu na status społeczny czy materialny rodziny.

Poniżej przedstawiamy formy przemocy wobec dziecka oraz możliwe rodzaje zachowań dzieci doświadczających przemocy współwystępujące z określonymi zachowaniami rodziców lub opiekunów.

PRZEMOC FIZYCZNA to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.

Dziecko: ma widoczne obrażenia ciała j. w., których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Boi się rodzica lub opiekuna, wzdraga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła. Podaje nieprawdopodobne wyjaśnienia dotyczące ran i siniaków. Może być nadmiernie wycofane lub agresywne, nadmiernie czujne, przesadnie układne.

Rodzic lub opiekun: podaje sprzeczne lub nieprzekonujące wyjaśnienia obrażeń dziecka, bądź w ogóle odmawia wyjaśnień. Mówi o dziecku w negatywny sposób np. używając określeń jak „idiota”, „głupi”, „gówniarz”. Poddaje dziecko surowej fizycznej dyscyplinie. Nadużywa alkoholu lub narkotyków.

ZANIEDBANIE to niezaspokajanie potrzeb materialnych

i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna; niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa.

Dziecko: często jest nieobecne w szkole lub przedszkolu, kradnie jedzenie bądź pieniądze kolegom, żebrze. Nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień. Jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie, jest często ubrane nieodpowiednio do pogody. Popelnia czyny niezgodne z prawem, takie jak akty wandalizmu czy kradzieże.

Rodzic lub opiekun: nie interesuje się losem dziecka, jest apatyczny, pogrążony w depresji. Nadużywa alkoholu lub narkotyków.

PRZEMOC EMOCJONALNA – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszenie dziecka, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości. Oczekiwanie i stawianie wymagań, którym nie jest ono w stanie sprostać.

Dziecko: zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku (w sposób zbyt dorosły lub infantylny). Wykazuje zaburzenia jedzenia (niedojada, nadmiernie się objada, wymiotuje). Jest opóźnione w rozwoju fizycznym lub emocjonalnym. Moczy się lub zanieczyszcza kałem, samo okalecza się. Ma problemy ze snem, nocne koszmary, boi się chodzić spać. Wykazuje lęk, stałe poczucie winy, rozdrażnienie, skrajny brak pewności siebie.

Rodzic lub opiekun: ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko, nie interesuje się jego problemami, faworyzuje jedno z rodzeństwa. W oczekiwaniach i wymaganiach wobec dziecka nie bierze pod uwagę jego możliwości. Nadużywa alkoholu lub narkotyków.

PRZEMOC SEKSUALNA – to angażowanie dziecka w aktywność seksualną poprzez osobę dorosłą. Obejmuje kazirodztwo, gwałt, uwiedzenie, wykorzystanie dzieci do celów pornografii lub prostytucji, pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm. Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

Dziecko: przejawia dziwne lub niezwykle dla swojego wieku zachowania seksualne (np. jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie). Jest wycofane, depresyjne, infantylnie się zachowuje, ma trudności w relacjach z rówieśnikami. Odmawia przebierania się w towarzystwie innych (np. przed zajęciami sportowymi). Ma trudności z chodzeniem lub siadaniem, doświadcza bólu intymnych części ciała. Pogorszyło się w nauce, nadużywa alkoholu i narkotyków. Jest w ciąży lub jest chore wenerycznie, ucieka z domu. Chwali się nagłym przyływem gotówki lub prezentów.

Rodzic lub opiekun: przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (np. podczas zabawy). Nadużywa alkoholu lub narkotyków. Nie utrzymuje relacji z osobami spoza rodziny. Przejawia nadopiekuńczość w stosunku do dziecka, ogranicza jego kontakty z rówieśnikami. Wymienione zachowania rodzica lub opiekuna wzbudzają podejrzenia wykorzystania seksualnego, jeśli pojawiają się razem z symptomami występującymi u dziecka.

Wszystkie rodzaje krzywdzenia mogą być niszczące dla dziecka. Zdarza się, że emocjonalne konsekwencje przemocy są dla dziecka trudniejsze i bardziej bolesne niż fizyczne.

Co możesz zrobić aby pomóc dzieciom doświadczającym przemocy ?

-

naucz się zwracać uwagę na objawy przemocy wobec dzieci;

-

jeśli masz wątpliwości, porozmawiaj z kimś na temat sytuacji, która budzi twoje podejrzenia;

-

powiadom o swoich podejrzeniach przedszkole lub szkołę, do której uczęszcza dziecko;

-

możesz powiadomić Ośrodek Pomocy Społecznej;

-

możesz także wysłać do sądu rodzinnego – nawet anonimowe – pismo z opisem sytuacji. Ważne jest, aby podać w nim dane krzywdzonego dziecka i rodziny tak aby sąd mógł podjąć interwencję;

-

możesz zawiadomić policję lub prokuraturę;

-

zadzwoń na infolinię 0 801 109 801;

-

poinformuj dzieci o numerze bezpłatnego Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111.

Małgorzata Szczepańska

psycholog